

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

91. An Infidelis in articulo mortis naturali, vel violento conuersus ad Fidem statim post Baptismum, sit communicandus? Ex part. 5. tr. 3. Res. 45.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

rationis vsum habeat, potest; Ergo ad sumendam præcepto diuino astringitur: Atqui in dubio circa sufficientem discretionem potest sumere Eucharistiam, vt ille affirmat: Ergo profus debet, quod idem negat.

3. Ego verò cenſeo, non poſſe licite Eucharistiam in mortis articulo præberi puero, de cuius ſufficiente rationis vſu, & diſcretionem dubitatur. Moneor, quia non poſſet licite dari Eucharistia puero in mortis articulo, niſi debeat eidem dari: Sed in cuiſmodi dubio non debet dari, ſeu non eſt obligatio illam ei tribuendi: ergo nec licite poſſet ei tribui. Minorem ipſe Lugo tradit: & ratio conuincit, quia ſtante dubio, num hac lege comprehendat, poſſeſſio non ſtat pro legis obſeruatione, ſed pro mea libertate, quæ prior eſt legis obſeruatione, vt pote ipſius ſubiectum. Maior autè probatur, quia Eucharistiam in articulo mortis recipere, eſt res grauiſſima, & ſummi momenti: ſi proſus, vt communiter cenſetur eſt de iure Diuino, vt ſupra vidimus: Ergo dum Eccleſia præcipit Eucharistiam tunc exhiberi, iubet exhiberi omnibus, qui eius ritè recipiendæ iudicantur idonei. Talis autem non iudicatur is, de cuius diſcretionem dubitatur: ergo non ei debet, atque adeo nec licite poſſet ei Viaticum exhiberi. Conſirmo idipſum vniuerſali conſuetudine, quæ optimam legiſ interpretationem ſemper agit.

4. Nec eſt ſimile de Extrema Vnctione: Tum quia hæc eſt quali complementum poenitentia, vt ex Concil. Trident. ſeſſ. 14. cap. 2. de Extrema Vnctione, conſtat: ac proinde ſicuti cuiſmodi puero non ſolum poſſet, ſed etiam debet, & hoc ipſo quod poſſet, debere conferri Sacramentum Poenitentia, ita & Extrema Vnctionis. Tum etiam quia tali puero tam poenitentia, quam vnctio præbenda eſt ſub conditione, ſi ille capax eſt; vnde ſi re ipſa capax non eſt, non ei tribuitur verum Sacramentum. Hoc autem in Eucharistia locum non habet, vt per ſe conſtat. Huicſque Bernal.

5. Sed licet argumenta Cardinalis de Lugo pro affirmatiua ſententia, magnam pariantur difficultatem, non ſolum ex ſupradictis à Bernal, ſed etiam ex his, quæ contra dictum Cardinalem Lugo adducit Dicaſtillus de Sacram. tom. 1. tr. 4. diſput. 10. dub. 6. num. 121. Tamen, his non obſtantibus, non recedo à ſententia affirmatiua dicti Cardinalis, quam etiam tuetur Dicaſtillus *ubi ſuprà*, num. 122. motus hac ratione; quia ſi puer ille, de quo dubitatur, an habeat ſufficientem rationis vſum, re vera illum habet, dari debet, & non debet priuari; ſi verò nondum ſit capax doli, & illi detur Sacramentum, ſuum effectum habebit. Nam pueris baptizatis ſi detur, gratiam confert, vt probatum eſt *ſuprà*, diſp. 9. num. 200. & ſeqq. Iam ergo iuxta generale principium, vel omnino verum, vel ſaltem probabile, quod quando ex duobus periculis, damnis, aut inconuenientibus, alterutrum ſubeundum eſt, eligi debeat quod eſt minus; argumentari licet. Minus eſt inconueniens, & minus periculum, conferre illi puero Eucharistiam, quam negare: Ergo conferenda potius erit, quam neganda. Antecedens probò: ſi negetur illi, & re vera ſit capax, priuatur tanto bono, & non ſit quod Chriſtus fieri voluit: ſi verò detur puero nondum doli capaci, ex vno capite, nulla irreuerentia grauis ſit Sacramento in eo quod manducetur à puero, ex alio capite, non fruſtra datur, & ſine effectu: confert enim gratiam illi, & per æternitatem gloriam habebit illi gratia reſpondentem: ergo minus inconueniens (ſi tamen inconueniens) eſt illi conferre, quam negare, Præterea, (vt citato loco probauimus) conſtat etiam adminiculante Tridentino ſeſſ. 21. cap. 4. fuiſſe in multis locis in Eccleſia

Dei vſum conferendi infantibus Eucharistiam, & habuiſſe Patres ſic facientes, ſui facti probabilem cauſam: quamuis autem nunc ſiue expreſſa lege, ſiue conſuetudine recepta non detur illis; hæc tamen lex, ſeu conſuetudo non credi debet habere locum in noſtro caſu articuli mortis; ſed, ſicut Extrema Vnctio confertur, non obſtante prohibitione; ita poſſet conferri Eucharistia ob ſpecialem hanc, quam dixi rationem. Omitto alia, quæ vel facilia ſunt, vel non habent locum in noſtris principiis; quale eſt illud, quod obicit ſibi Lugo à ſimili de ieunio, cuius dubium ſi quis habeat, non poſſet illi dari Communio: Ergo eodem modo de eo, de quo non ſatis conſtat, an habeat vſum rationis, non poterit illi dari; de hoc tamen exemplo dubij ieiunij ſatis multa dixi *diſp. 9. num. 284. & ſeqq.* vbi contra Lugonem, & alios in dubio tam de comestione, quam de tempore ante, vel poſt mediam noctem diximus poſſe communicare poſt adhibitam diligentiam manente dubio; atque adeo in noſtra doctrina non habet locum ea obiectio. Hæc omnia Dicaſtillus *ubi ſuprà*.

Sup. hoc eſt eodem Dicaſtillo hic citato, & aliis, latè ſupra in Ref. 56. & in aliis §§. eius not. primæ.

6. Itaque, vt dixi, ad caſum propoſitum in titulo huius reſolutionis, affirmatiuè reſpondeo: Et ita hanc ſententiam præter Dicaſtillum, & Lugo tenet Tamburinus *opuſc. de Communione, cap. 5. §. 8. num. 13.* & Amicillimus, ac Doctus Auera *de Sacram. Euchar. quaſt. 8. ſeſt. 2.* qui tamen addit, quod in tali caſu facilius eſſe videretur, interrogationibus aliquibus excitare capacitatem pueri, vt ſaltem probabile iudicium de illa formari poſſit, & ita determinetur, an ei concedenda ſit Eucharistia.

RESOL. XCI.

An Infidelis in articulo mortis naturali, vel violento conuerſus ad Fidem ſtatim poſt Baptiſmum, ſit communicandus? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 45.

§. 1. **R**eſpondeo affirmatiuè: inſtruat igitur infidelis in tali caſu eo modo, quo fieri poſſet, & poſt Baptiſmum ei ſacra Eucharistia porrigatur, & ita ex plurimis rationibus docet Ioannes Saneius *in ſelectis diſp. 40. num. 3. & ſeq.*

RESOL. XCII.

An mutus & ſurdus à natiuitate ſit in articulo mortis communicandus? Ex part. 5. tr. 6. Ref. 6.

§. 1. **A**ffirmatiuam ſententiam docet Iacobus Marchantius *de Sacrament. in reſol. 99. paſſor. de Euch. tr. 4. cap. 3. §. 1. caſt. 4.* vbi ſic ait. An adultus à natiuitate ſurdus & mutus ſit communicandus ſaltem in articulo mortis? Ratio dubitandi eſt, quia tales non videntur poſſe habere actualem deuotionem, cum nunquam fuerint inſtructi de hoc mysterio, ideòque fidem actualem illius non videantur habere: quomodo enim credent niſi audierint: quomodo audient ſine prædicante? Ex altera parte vt illis adminiſtretur, ratio militat, quia tales ſunt Baptizati, ideòque fidem habitualement habent per baptiſmum inſuſam, & cum alios vident cum magna reuerentia & deuotione ad Sacramentum hoc accedentes & adorantes, concipiunt ibi eſſe aliquod mysterium, & deuotionem aliquam erga illud exterioribus demonſtrant ſignis, imò & adorationem in huius Sacramenti eleuatione exhibent. Experientia id dedici in quadam ſurda & muta iurisdictioni meæ ſubdita, quæ in Miſſæ ſacrificio eleuatione manuum, pectoris tunctione, aliisque ſignis dum Sacramentum exhibetur,